

KRAJAN

glasilo krajevne konference szdl ilirska bistrica

datum: 05.09.1984

Cena 25 din

Leto 5 Številka 16

Dragi krajanj,

preživeli smo še eno poletje: blagrovali sonce ali negodovali zaradi dežja, obiskali morje, se morda utaborili v zeleni senci. Tudi posedeli ob hišnem pragu ali, zakaj pa ne, tudi kje drugje. Da prebrodimo vroč popoldan ali podoživimo žametni večer.

Poletje je sicer čas dopustov, čas za počitje, sprostitve. Morda tudi za spravilo sena, pripravo drv, pomoč pri sose-

dovi gradnji. Kot si je kdo zastavil, starejši tako, mladi rahlo drugače.

Sredi vsega smo proslavili tudi praznik naše občine, Dan borca, si ogledali nekaj kulturnih prireditev.

Počasi smo tako svoj korak in pogled že naravnali v jesen, v delovni zalet ob strojih ali šolskih klopeh.

Da bi mogli tudi kaj pokazati, požeti. Več in boljše. Navsezadnje je taka ali drugačna žetev edino, s čimer lahko opravičimo svoje ravnanje, mar ne?

Veliko dobrih sadov, lep pozdrav.

Uredniški odbor.

Kako smo gospodarili v prvem polletju

Na prvi pogled so rezultati poslovanja OZD v gospodarstvu v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta zelo ugodni, saj so rasti posameznih kategorij kot so celotni dohodek in dohodek nominalno izredno visoki.

Tako je celotni prihodek narasel za 65 %, dohodek pa za 56,1 %. Vendar pa so tako visoke rasti pretežno posledica visokih rasti cen, čeprav tudi realno dosegamo pozitivno rast proizvodnje. Industrijska proizvodnja nam je v šestih mesecih narasla realno kar za 14,5 %.

Izredno slaba stran pa je, da nam ekonomičnost poslovanja še vedno pada, kar je posledica višje rasti porabljenih sredstev – 67,8 % od rasti celotnega prihodka. Zato bodo morale OZD veliko pozornost posvetiti predvsem zmanjševanju porabljenih surovin in materiala, ki so porasle za 66,7 %, zmanjševanju porabljene energije, ki je narasla kar za 219,9 % in neproizvodnih storitev in ostalih materialnih stroškov, ki so porasli za 87,3 %.

Čeprav smo v resoluciji za 1984 leto kot osnovni cilj postavili povečevanje konvertibilnega izvoza, so rezultati na tem področju daleč pod pričakovanji. Delež izvoza v celotnem

prihodku je padel iz 10,5 % v lanskem prvem polletju na 9,3 % v prvem polletju letos.

Republiška resolucija za leto 1984 postavlja kot eno osnovnih nalog, da morajo OZD ohraniti v dohodku delež akumulacije iz leta 1983 in da se sredstva za reprodukcijo povečajo hitreje od rasti dohodka. V našem gospodarstvu ugotavljamo ravno nasprotno težnjo. Sredstva za akumulacijo so delež v dohodku zmanjšala s 15,3 % na 14,2 %. Sredstva za reprodukcijo pa zaostajajo za rastjo dohodka kar za 36,5 %. Glavni vzrok za to je kar 99,3 % porast obresti od kreditov. Delež obresti v strukturi dohodka pa je delež nad povprečjem v SR Sloveniji. Prve ugotovitve kažejo, da se OZD niso držale usmeritev dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka za OD, čeprav ugotavljamo, da je delež dohodka za OD in skupno porabo v DO padel z 31,6 % na 29,6 %.

OZD so v periodičnih obračunih izkazale 72.345.000 din izgube, kar je 6,6 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Z izgubo so poslovale v Lesonitu TOZD Vlakenne plošče in TOZD Oplemenitene plošče, Mlinotest TOZD Pekarna Ilirska Bistrica in Hmezad OZD Kmetijska zadruga Ilirska Bistrica.

B.M.

V septembru višje stanarine

Po Samoupravnem sporazumu iz leta 1980, ki so ga obravnavali in sprejeli hišni sveti oziroma skupnost stanovalcev, je bil predviden prehod na ekonomske stanarine, ki naj bi bile dosežene leta 1985. S tem prehodom je bilo predvideno vsakoletno povišanje stanarin s 1.1. za 23,7 %.

Zveza stanovanjskih skupnosti v Ljubljani je na svoji 11. redni seji sprejela enotna stališča za politiko cen stanarin v letu 1984. Stališča so, da se stanarine povišujejo različno glede na doseženo stopnjo v primerjavi s programirano stopnjo stanarin. Tako naj bi se stanarine povišale s 1. sep-

tembrom, in sicer od 25 % do 40 %. Tako je skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti Ilirska Bistrica na svoji redni seji, dne 26. 7. 1984 sprejela sklep o 35 % povišanju stanarin s 1. septembrom. Ob povišanju stanarin s 1.9.1984 pa se s sklepom naše skupščine uveljavlja 1. stopnjo revalorizirane tabele po metodologiji sistema subvencioniranja stanarin. Subvencije dosedanjim posameznikom se bodo s povišanjem stanarin uskladile, lahko pa bodo do subvencije prišli tudi ostali upravičenci, ki so v januarju 1984 izpadli, oziroma se bodo obravnavale tudi novoprispele vloge za pridobitev.

Realizacija del v krajevni skupnosti

Po sprejetem planu nalog, ki so v KS Ilirska Bistrica planirane za letošnje leto, lahko ugotovimo, da poteka realizacija nalog dokaj dobro, čeprav ne gre vse tako gladko kot je zamišljeno.

Naj najprej omenimo tiste naloge, ki smo jih uspešno zaključili. Obnovili smo del prekritja struge Bistrice za Topolom.

Dotrajane lesene elemente, ki so predstavljali nevarnost za mimoidoče, posebno pa za šolsko mladino, smo nadomestili z novimi betonskimi elementi. Del prehoda pa smo tako usposobili, da bo namenjen lažjim prevoznim sredstvom za potrebe krajanov, ki imajo v suški rebri svoje parcele. Ta del je narejen iz manolitne betonske plošče. Prehoda pa se bodo

Na delu ulice Vojkov drevored je bila temeljito obnovljena asfaltna prevleka ter zgrajen pločnik proti železniškemu prehodu. Ostali del ulice bo asfaltiran v bližnji prihodnosti.

lastniki parcel posluževali še vedno preko dvorišča delovne organizacije. Prekritje, ki je narejeno iz betonskih elementov, dopušča le obremenitev, ki zadostuje za potrebe pešcev. Sredstva za omenjeno nalogo so združevali: SKIS, TOZD Pohišstvo, TOZD Furnirnica in KS. Druga naloga, ki smo jo izpeljali je postavitve 10 svetlobnih teles v Gubčevi ulici od hišne številke 22 do križišča v ulici Nikole Tesle. Dodatna svetlobna telesa smo postavili na dveh zadnjih odcepkih Gubčeve ulice. Vsa potrebna sredstva je prispevala krajevna skupnost. Ko pišemo ta pregled nalog, so v teku dela v Vojkovem drevoredu, Strmi poti in v Levstikovi ulici. Ureditev Vojkovega drevoreda je ena od prioriternih nalog v naši KS in zajema asfaltiranje cestišča v delu Vojkovega drevoreda do železniškega prehoda v Gubčevi ulici, ureditev pločnikov in kanalizacije ter ureditev parkirnega prostora za potrebe TOK. Večji delež finančnih sredstev bo prispeval TOK, nekaj SKIS, GG, po svojih močeh pa bo nekaj prispevala tudi KS.

Ostale naloge, ki so planirane za letošnje leto, upamo, da jih bomo ob pomoči delovnih organizacij prav tako uspešno zaključili. Zaradi pomanjkanja sredstev razmišljamo, da bi določena dela urejevali postopoma oziroma po fazah. V prvem rajonu bi položili le kablovod za javno razsvetljavo, kandelabre in svetlobna telesa pa bi postavili drugo leto. Za dela, ki so predvidena v šestem rajonu v KS, zbiramo soglasja tistih lastnikov zemljišč, ki mejijo na cesto v delu Vodnikove ulice. To nalogo, upamo, da bomo uspešno zaključili ob pomoči Plutala.

Kot smo omenili, se nam pri marsikateri nalogi, kot se temu reče, zatika. Verjetno ste že uganili za kaj gre. SEJMIŠČE je še vedno odprto vprašanje. V KS II. Bistrica smo se aktiv-

Krpanje asfaltna prevleke v Levstikovi ulici

no vključili v akcijo zbiranja sredstev in lahko rečemo, da smo v tej akciji tudi uspeli, saj smo zagotovili sredstva vseh ostalih KS v naši občini. Del sredstev zagotavlja SKIS, zemljišče bi bilo v Rečici, zatika pa se pri investitorstvu, nesprijemljivih pogojih, ki jih postavlja KS Rečica in lahko rečemo tudi pri nezainteresiranosti občinskih organov, saj je to na koncu koncev naloga na nivoju občine ne pa te ali one krajevne skupnosti.

V KS II. Bistrica se nam to vprašanje na zborih občanov pojavlja že leta in leta. Vsako nadaljnje zavlačenje rešitve te naloge pa pomeni izgubo časa in denarja.

Še beseda dve o potrošniškem in poravnalnem svetu. Potrošniški svet se je v letošnjem letu trikrat sestal. Na sejah je predvsem obravnaval prošnje za odprtje gostinskih lokalov in preskrbo krajanov s potrošniškimi artikli.

Poravnalni svet se je enkrat sestal. Poravnava zaradi katere se je sestal je uspeša in tako je sodišče zadevo v nadaljnjem postopku ustavilo.

Akcije prostovoljnega dela

Ne bo odveč, če na tem mestu omenimo akcijo čiščenja ulic, ki je bila 14. in 15. aprila. Pri tem je pohvale vredno to, da je akcijo organizirala mladiška organizacija. Akcije se je udeležilo 16 mladincev in mladink. Druga podobna akcija je bila 16. junija. To je bila skupna akcija kluba Študentov, mladinske organizacije in ribiške družine. Akcija je potekala tako, da so ribiči skupaj z nekaterimi mladinci iz kluba študentov očistili strugo Bistrice okrog hotela Lovec, ostali mladinci pa so urejevali pešpot k izviru Sušca. V Hortikulturnem društvu namreč razmišljajo, kako bi ponovno uredili področje Sušca, saj je to eden od, lahko rečemo, prijetnih koticov in neokrnjen del narave v našem mestu. V KS si takih in podobnih delovnih akcij želimo v bodoče še

več. Ob toliko izraženih kritikah na račun mladine lahko ugotovimo, da vendarle imamo mladino, ki je pripravljena pomagati reševati vsakdanje probleme v naši skupnosti. Rezultati dela bodo vidni in se nam bodo bogato obrestovali. Če se povrnemo na akcijo čiščenja okolja, seveda ne moremo mimo ostalih akcij, ki so bile organizirane po rajonih in hišnih svetih. Čez določen čas smo lahko opazili, da je naše mesto vendarle lepše in prijetnejše in zakaj ne bi danes še marsikaj postorili, da nam bi bilo jutri še lepše. V KS imamo za to planirana sredstva, katerih del namenimo prav za naše lepše in prijetnejše okolje. Del sredstev v KS pa je izključno namenjenih za prostovoljna dela občanov pri urejanju komunalne problematike. V naši KS je veliko majhnih pa tudi nekoliko večjih nalog na področju komunalne uredenosti. Vse to bi lahko rešili s prostovoljnim delom, ki je tudi najcenejša oblika urejanja naših vsakdanjih nalog. V bodoče imejmo malo več posuša za to!

Republiška cvetlična razstava na Premskem gradu

Pogled na starodavni grad na Premu — prizorišče prihodnje republiške cvetlične razstave

Leta 1985 bomo slavili štiridesetletnico priključitve Primorske k matični domovini. Pred 40-letji se je Primorska dokončno rešila izpod fašistično — nacističnega jarma.

Ni naključje, da se je porodila misel organizirati ob priliki tako pomembnega datuma na Primorskem republiško cvetlično razstavo H'85 na Premskem gradu.

Zveza Hortikulturnih organizacij Slovenije je ob priliki republiške cvetlične razstave H'84 v Polzeli, dne 7. julija 1984 na svoji skupščini sklenila, da se drugo leto, to je l. 1985, organizira republiška razstava cvetja, lovstva, ribištva in k njej priključena razstava o zgodovini premskega gradu. Namen razstave je, da obiskovalci, ljubitelji cvetja in narave, pa naj so to strokovnjaki ali pa radovedni turisti, ne glede od

kod so prišli, odnesejo globok vtis omotičnega cvetnega bogastva, lepe krajinske podobe in spoznanja preteklosti naše okolice.

Ideja hortikulturnih razstav ima namen manifestirati in propagirati hortikulturno miselnost s konkretno nalogo, da se določeni kraj skrbno pripravi in pokaže na razstavi svoj obraz, uspehe svojega dela in dokaže, da se vztrajno bori za čisto in zdravo človekovo okolje in za lepo krajinsko podobo.

Kakšno važnost so pripisovali že stari kulturni narodi rastlinju in ohranitvi biološko zdravega okolja, kjerkoli se je človek naselil in kako zelo so stremeli po kulturnem sožitju z naravo, nam nazorno potrjuje več tisoč let star kitajski izrek:

„En dan sreče najde človek v pijanstvu,
teden dni zadovoljstva morebiti na bogatih pojedinah,
morda leto dni uživa srečo, kdor se oženi.
Kdor pa hoče biti srečen dlje in vse življenje — bodi
vrtnar!“

Le leto dni nas loči od zgodovinsko pomembne proslave — priključitve Primorske pred 40 leti k matični domovini. Če želimo, da bo razstava na Premskem gradu tudi uspeša, moramo takoj pričeti z deli. Naloge, ki nas čakajo, so zahtevne; dojeti jih morajo ne samo občina občina Ilirska Bistrica, temveč vse občine Primorske. Samo tako bomo lahko dokazali, da znamo organizirati enakovredne republiške razstave kot so bile pred leti v Brežicah, Celju, Mozirju, Polzeli in drugod; Primorska Trnuljčica se mora prebuditi iz svojega sna.

Da je bil izbran prav Premski grad, kjer naj bo republiška razstava H'85, narekujejo izredno slikovita lega tega srednjeveškega gradu, njegova burna zgodovina; grad kraljuje nad Brkini, ki so bili med osvobodilnim bojem zatočišče partizanskih borcev in patriotov. Leto 1985 nam nudi edinstveno priliko, da pride do resnične obnove Premskega gradu in da zgodovina naših krajev ne gre v pozabo.

Viljem Kindler

Kdaj telefon v Podgoro?

Po dolgoletnih prizadevanjih, da bi se napeljalo telefon tudi v podgorske KS, s tem pa tudi v del Rozmanove in Podgrajske ulice v našem mestu, smo še vedno šele na začetku poti. V mesecu juniju je bil izdelan projekt za navedeno telefonsko izgradnjo, ki bi povezovala vse KS od Ilirske Bistrice do Zabič pa še vas Gornji Zemon. Navedena dela so ovrednotena na 8,1 starih milijard din, kar ni malo v današnji situaciji. Vendar, če pomislimo, da se da z enotno in skupno akcijo vseh KS marsikaj narediti, potem tudi ta naloga ni neuresničljiva. Tu velja poudariti, da je dogovorjeno s pristojnimi predstavniki podjetja za PTT promet iz Kopra, da je obveza naših KS pri izgradnji, da zberejo do 30. novembra dve stari milijardi din. Ostala finančna sredstva zagotovi PTT podjetje z ustreznimi krediti, v izgradnjo pa bi se vključila tudi JLA, ki bi izvršila izkope. V minulih dneh se je sestel iniciativni odbor za izgradnjo in sklenil, da bo v začetku septembra seznanil vsa gospodinjstva s pogoji oziroma možnostmi naročila telefonskega priključka. Tako bi morali zainteresirani občani do 15. septembra izpolniti prijavnice in vplačati 20.000,00 din, do 30. oktobra 15.000,00 din in do 30. novembra še 15.000,00 din. Tako bi moral vsak zainteresiran občan do 30. no-

vembra vplačati 50.000,00 din za izgradnjo primarnega telefonskega omrežja.

Iniciativni odbor predvideva, da bi se moralo prijavit vsaj 350 občanov, da bi se zbrala potrebna finančna sredstva, oziroma da bi se sklenil ustrezní samoupravni sporazum o izgradnji omrežja v Podgoro. V primeru pa, da se ne javi dovolj kandidatov, bi morali izgradnjo odložiti za nedoločen čas. Menimo, da bo kandidatov dovolj in da bodo zbrana potrebna finančna sredstva ter konec leta nakazana Podjetju za PTT promet — namensko za nabavo kablov. Ko bodo kabli v letu 1985 dobavljeni, pa bodo enote JLA izvršile zemeljske izkope. Planira se, da bi se montaža telefonskih priključkov izvršila v letu 1986. Seveda bi se morale najprej enotno povezati vse navedene KS tega območja, zbrati potencialne naročnike za telefon, nakar bi sledila akcija zbiranja finančnih sredstev v okviru PTT podjetja oziroma tudi iskanje ustreznih republiških solidarnostnih sredstev. Po svojih močeh bi lahko nudile finančno pomoč tudi OZD, ki so zainteresirane za pridobitev novih telefonskih priključkov na tem območju (GG, PK, Pivka, itd. . .).

Res je, da je navedena investicija izredno zahtevna, pa vendar bo potrebno prej ali slej ugrizniti tudi v to jabolko, saj je nevzdržno, da toliko vasi nima možnosti za klic v sili, ko jih prizadene takšna ali drugačna nesreča oziroma težava.

Z.T.

Ob stoletnici Bogumila Brinška

V petek, 10. avgusta, se je steklo 100 let od rojstva Bogumila Brinška, rojenega v znani trgovski družini v Trnovem.

V slovensko planinsko zgodovino se je zapisal kot velik in zaslužen planinec, duša „denovcev“, skupine navdušenih planincev, ki so v letih pred prvo vojno postavili planinstvu višje cilje z gojenjem alpinistike, zimskega planinstva in turnega smučanja. Brinšek je bil izredno močan, žilav, duhovit in poln kraške trme, kar mu je v obilni meri pomagalo, da je premagoval mnoge prvenstvene smeri v slovenskih gorah in še posebej v Kamniških Alpah. Prav po njem se imenuje razmeroma zahtevna plezalna smer Brinškov kamin v severnem ostenju Planjave.

Bogumil Brinšek je izjemno zaslužen tudi za razvoj jamarstva na Slovenskem. S svojo planinsko-jamarsko družčino, v kateri so bili še brata Jože in Pavel Kunaver, Ivan Tavčar, dr. Cerk, Ivan Kovač, Ivan Micher in Albin Hrovatin, so dodobra proučili mnoge jame in brezna na Slovenskem pa tudi v Istri in Hercegovini. Brinšek postane soustanovitelj prvega slovenskega jamarskega društva v letu 1910.

Obe svoji ljubezni, planinstvo in jamarstvo, pa je čudovito povezal s fotoamaterstvom in je v svojem času dosegel svojstven vrh v umetniški planinski fotografiji. Pripravljaj je fotografske razstave, objavljaj izvirne posnetke gorskega sveta v Planinskem vestniku. Mnoge njegove fotografije predstavljajo še danes, v dobi razvite fotografske tehnike, pravo mojstrovino. Tako fotografija Triglava s Sovatne, slika Jalovca in druge. Bistričani, posebno planinci, smo prav Brinšku in njegovemu prijatelju Rudolfu Badjuri hvaležni tudi za najstarejši znani fotografski posnetek Snežnika, posnet v snegu spomladi leta 1907.

Komaj tridesetletni Brinšek je padel kot žrtev komaj začete svetovne morije pri bitki na Drini 15. septembra 1914 in tam je tudi pokopan.

Svojemu zaslužnemu rojaku so bistriški planinci že pred dvanajstimi leti postavili na rojstni hiši v Gregorčičevi ulici spominsko ploščo, ki jo je ob slovesnosti odkril Brinškov osebni prijatelj, planinski in jamarski tovariš prof. Pavel Kunaver.

BOGUMIL BRINŠEK

1884-1914

PLANINEC - JAMAR - FOTOAMATER
ROJEN V ILIRSKI BISTRICI - PADEL V VOJNI

V letošnjem jubilejnem letu Brinškovega rojstva so domači planinci obnovili spominski plošči na rojstni hiši in ploščo padlih domačinov v 1. svetovni vojni. Planinsko društvo je izdalo štiri nove barvne razglednice snežniškega planinskega področja in jih posvetilo Brinškovega jubileju. Fotografske posnetke so prispevali Hinko Poročnik, Emil Maraž in Rudi Paškulin.

Na predvečer slavljenčevega rojstnega dne pa so pripravili v njegovi rojstni hiši v Trnovem bogato spominsko razstavo.

Ob prisotnosti Brinškovih sorodnikov, gostov in planincev je razstavo odprl starosta bistriških planincev tov. Drago Karolin. V prisrčnem priložnostnem kulturnem programu je sodeloval tudi Moški pevski zbor Dragotin Kette. Prof. Pavel Kunaver pa je zbranim naslovil prisrčno pismo in obudil spomin na svojega tovariša v mladosti.

Dejavnosti posvečene proslavljanju 100-letnice rojstva Bogumila Brinška bodo bistriški planinci sklenili v mesecu decembru, ko se bodo zvrstile prireditve s skupnim naslovom „POPOTEH BOGUMILA BRINŠKA“.

Vojko Čeligoj

Obeti za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva

Tudi v naši občini se vse bolj zavedamo, da je potrebno drobno gospodarstvo obravnavati kot nujni sestavni del celotnega gospodarstva. O tem pričajo tudi številni dokumenti, ki so bili sprejeti v zadnjem času, ne nazadnje pa tudi ukrepi, ki se izvajajo v vsakdanjem življenju.

V razpravah na sejah skupščine občine kakor tudi na sejah izvršnega sveta je bilo ugotovljeno, da sedanje stanje malega gospodarstva in ugotovi ne zadovoljuje potreb in možnosti, ki realno obstajajo na našem področju. Da bi se spodbudilo hitrejši razvoj, so bili sprejeti ustrezni sklepi in pro-

gram ukrepov izvršnega sveta, nekateri od njih pa so že v fazi realizacije. Najpomembnejši je gotovo ta, da se pristopi k izgradnji „male obrtne cone“ ob ulici N. Tesla. Projektantska organizacija Arhitektung iz Reke je že izdelala vso potrebno dokumentacijo, javna razgrnitev je tudi že mimo, tako da bistvenih zadržkov za pričetek izgradnje ne bi smelo biti več. Upati je, da bodo prihodnji mesec interese za gradnjo delavnic (štirje) že lahko kupili zemljišče in tako izvedli „prvi korak“ k izgradnji delavnic v obrtni coni.

Prav tako pomemben sklep je, da je potrebno pospešeno razvijati industrijsko kooperacijo z združenim delom. Tu so doseženi že opazni rezultati in uspehi, ki pa jih je potrebno še nadalje razvijati in poglobljati na osnovi čistega ekonomskega izračuna. Tu velja omeniti, da bo vrednost industrijske kooperacije v letošnjem letu približno

29.000.000 dinarjev, kar predstavlja samo vrednost usluge (brez materiala). Da pa bi pristopili k načrtnejšemu razvoju drobnega gospodarstva, še posebej pa industrijske kooperacije z združenim delom, je izvršni svet imenoval posebno komisijo, ki naj pripravlja pobude in predloge v tej veji gospodarstva. Tu pa velja poudariti, da bodo morale za uspešnejše vključevanje drobnega gospodarstva v program razvijanja industrijske kooperacije OZD ponuditi nosilec finančno pomoč za organizacijo proizvodnje. Prednosti takšnega načina sodelovanja so spoznali že v nekaterih sosednjih občinah, kjer so bili že za tamkajšnje pa tudi naše obrtnike voljni nuditi ustrezno finančno pomoč, ki so prinesle vsestransko korist tako OZD kot nosilec kooperacije.

Menimo, da so to pomembni dejavniki za nadaljnji razvoj in ko bodo zaživel tudi v praksi, bodo prinesli dobre rezultate.

Z.T.

Sprehod po starih gostilnah

VILLA DEL NEGRO

Gostilna „Novi svet“ v času Italije

Gostinski lokal z zvenečim imenom Hotel TOMŠIČ je deloval že pod Avstroogrsko in pozneje pod Italijo v današnji Cankarjevi ulici št. 11. Lastnik Tomšič ni sam opravljaj gostinske obrti, temveč je dajal lokal v najem. Tak najemnik je bil najprej stari Samsa, za njim Lojze in Pepca Žnidaršič in Janko Kavčič. V letih 1925–1926 je imel hotel v najemu Smrdelj, za njim pa je prišel priseljenc baje iz Vidma, Italijan Boschetti. S tem imenom še danes označujejo stari Bistričani to hišo. Hotel je veljal za soliden lokal. Posebno poletje je bil poln gostov iz Reke, Trsta in Pulja, ki so radi prihajali na tako imenovani Sommerfrisch, poletno osvežitev. Verjamem, da je imela Bistrica ob poživljajočih bistrih potokih res čisto in osvežujočo klimo. Pravijo, da so morali kuhati v visoki sezoni tudi do 60 kosil. Onstran ceste je bil prijeten vrt s pogrnenimi mizami. Tudi notranjost prostorov je bila lepo urejena, kar imenitna. Dobra postrežba je bila že kar tradicija, saj je imel še pod Italijo Boschetti dve kuharici in štiri natakalice. Sicer pa se je imenovani kar dobro vživel v naše okolje in se naučil tudi slovenskega jezika. Malo naprej po Cankarjevi ulici pri hiši št. 8, kjer sta danes vinotoč in cvetličarna, je bila pod Italijo Jagodnikova gostilna, po domače „Orajtovi“. Jagodnik Franc, doma iz Tominj, je šel takoj po končani 1. svetovni vojni v Ameriko, kmalu po vrnitvi leta 1923 pa je odprl gostilno. Lokal je imel kar primerno lego. Nasproti je bil prostoren „borjač“ za vozeve, večkrat pa se je tam ustavil vrtiljak na ročni pogon.

Podoba iz Trske Bistrice
Hotel Gornji

Hotel Tomšič v času Avstrije

Fantiči so radi porivali, saj so si prislužili eno vožnjo za trikratno porivanje. Kjer je danes vinotoč, je bil „šank“, kjer je danes cvetličarna, pa sta bili dve gostinski sobi, ena namenjena predvsem za abonente, saj so bili tu na hrani občinski uradniki, oficirji in prehodni gostje. Kadar pa je bila „ohcet“, so podrli vmesno pregrado, tako da je bilo dovolj prostora za ples in zabavo. Odrasli fantje pa so našli še drugačno razvedrilo. Kadar so bili dobro razpoloženi, so šli v klet, kjer je bilo vedno 10 do 12 sodov. Vsak je zajahal svoj sod in tako seveda ni manjkalo veselega razpoloženja. Ob semnjih seveda ni manjkalo gostov. Standardna jed je bila tedaj tako imenovani „telerflajš“, goveja juha s kosom kuhane govedine. Imeli so kuharico, stregle pa so domača dekleta.

Zadnja leta pred drugo svetovno vojno so se v kleti pri Orajtovih radi zbirali napredni fantje, odločni antifašisti, med njimi na primer Stano Zidar in Franc Škrli. Prepevali so slovenske pesmi, pretresali politični položaj v svetu ter usodo Slovencev ter tako v sebi in v okolju utrjevali svobodoljubne težnje. In ime pri Orajtovih? Prvi lastnik Franc Jagodnik je po vrnitvi iz Amerike večkrat vpletal v svoj govor angleški izraz „All right“ (vse dobro, prav). Izgovor zveni približno kot orajt, pa se ga je prijelo to ime. Na drugi strani ceste je bila stara gostilna pri Kovalovih, tudi gostilna Pod klancem so jo imenovali. Lastnik je bil še pod Avstrijo Josip Tomšič, sin Viktor pa je bil lesni trgovec in industrijalec. Bil je solastnik tovarne testenin Pekatete, pozneje pa furnirnice. To gostilno je imel v najemu Jagodnik Alojz, brat Franca, Orajta. Za časa Italije je imela nasproti v prizidku hiše št. 12 bife Anka Žnidaršič, Zemljakova. Posebnost tega bifeja je bila, da je imel muzi-

ko „v živo“. Lastnica je lepo igrala klavir in gostje so radi hodili tja posadat.

V današnji pošti je bil tudi bife, kjer se je zvrstilo več najemnikov.

Pri stari sodniji je imel gostilno v hiši, ki je danes ni več, najprej Spetič, pozneje pa Zele.

V letih 1912–1927 je delovala gostilna pri Perinčiču, današnja Bazoviška cesta št. 35. Hiša je danes v lasti

Milostnika, njegov rod pa izvira iz hiše pod gradom, kjer je bil oče čevljar. Rodili so se mu četvorčki in sam cesar je bil, seveda po svojem zastopniku, boter. Hiša je leta 1936 pogorela, bila pa je prav takšna, kakršna je narisana na Valvazorjevi sliki Bistrice. Po moževi smrti se je mati drugič poročila z Novakom iz Dobrepolj, po domače Perinčičem.

(Nadaljevanje prihodnjič)
F.M.

Vprašanja in odgovori

Člani uredniškega odbora glasila Krajan se pogostoma vprašujemo v kolikšni meri ste bralci zadovoljni z njegovo vsebino. Čeprav na dokaj ugodne razmere kaže ugotovitev, da število prodanih izvodov časopisa narašča, pa je po našem mnenju vendarle čutiti pomanjkljivost: preveč prispevkov je podpisanih z istim imenom in so zato pogledi na opisane probleme dokaj enostranski; obravnavani so prepogosto iz istega zornega kota. Ne gre za to, da so članki slabi; moti le, da sta si način pisanja in vsebina v vseh številkah Krajana preveč podobni.

Skratka: vsebino lista bi morali popestriti s članki novih dopisnikov. Seveda bi bili, dragi bralci, najboljši prispevki iz vaših vrst in Krajan bi si še bolj zaslužil to ime. Ker vemo, da se je marsikomu težko odločiti za tako delo, vas vabimo k lažji obliki sodelovanja:

V novi rubriki Vprašanja in odgovori lahko sodelujete z vprašanji (po možnosti lokalnega, domačega značaja in zanimivimi tudi za ostale bralce).

Naša naloga bo priskrbeti in objaviti čimbolj objektivne odgovore.

Pišite nam na naslov: Krajevna skupnost II. Bistrica (za Krajana).

Sedaj pa k prvemu vprašanju:

- Kdaj bo zgrajena nujno potrebna trgovina v novem stanovanjskem delu S–6? (D.A.)
- Na samoupravni stanovanjski skupnosti so nam odgovorili: Idejni načrti za novo trgovino so pripravljene. Manjka samo investitor. Podjetje Ilirija ni zainteresirano češ, da je investicija zelo visoka, sicer pa je v bližini trgovina (pri Pošti). Ponudbo so odbile tudi Preskrba iz Sežane, Nanos iz Postojne in Merkur – Ljubljana.
- V zasebni, pa tudi družbeni lasti je veliko prostorov, ki že leta ne služijo ničemur, bi pa jih z malimi denarji lahko usposobili za stanovanja. Ali so možnosti za saniranje teh prostorov in kdo naj bi to storil? (B.B.)
- Za prostore v zasebni lasti so odgovorni lastniki, ki pač urejujejo stvari po svoje. Isto velja za prostore posameznih OZD (npr.: prostori Ilirije nasproti Hotela Lovec ali nekdanja stanovanja nad Restavracijo na Titovem trgu). Drugih praznih prostorov pa pri nas skorajda ni. (Tudi ta odgovor je iz istega vira).

Taborništvo kot možnost sporazumevanja med generacijama

Tabornik mora biti prijazen... Malo staromodno zazvenijo tovrstna načela. V vsakdanjem pogovoru ni prostora za takšne in drugačne teme, predvsem pa ne teme o otrocih. Neodločljivi so pogovori o cenah, o hitrem nakupu preden se vse podraži, o vsesplošni krizi, o stiskanju pasov – pač o velikih, pomembnih rečeh. Otroci so majhni, tečni, z dobro mero obremenjujoče energije in neumno zahtevni z nepomembnimi malenkostmi.

In vendar so odrasli, ki trdijo, da so otroci sposobni vztrajno početi zanimive reči, da znajo držati skupaj, da znajo pošteno in natančno obračunati z nepravilnostmi, da so tovariški in imajo smisel za pomoč sodrugom. Odrasli, katerim delo z mladimi nezadovoljneži ni tuje, trdijo tudi, da se celo sam navzameš svežine, ki jo kar izžarevajo skupine preprostih, odkrito in veselo dejavnih otrok in lahko za trenutek, dva pozabiš, kaj vse ogroža svetovni mir in se preprosto veselíš z njimi.

Nedvomno lahko prispeva odrasel človek k prijetno sproščnemu vzdušju in občutku varnosti med mladimi. Spremlja jih pri njihovem delovanju, pripravljen jih je sprejeti takšne kot so in jih po potrebi usmerja in posvari. Večkrat se pogovarjam z odraslimi, ki so imeli srečo in so se najprej sami in nato v okviru taborniške organizacije uspešno uveljavljali, zadostili svoji živi radovednosti in neugnani energiji. Težko je sedaj, ko so odrasli in imajo kup obveznosti, vendar ne morejo zatajiti velike simpatije do bogatih izkušenj iz tistih časov. Vztrajno spremljajo vedno nove in nove otroke. Pripravljene so jim ponuditi pomoč in jih učiti iz lastnih izkušenj. Niso računarki ti

odrasli: ne dobijo plačila, imajo pa mlade prijatelje, s katerimi se razumejo in so si blizu in se imajo radi.

Veliko jih meni, da danes otroci niso povsem drugačni kot so bili otroci včasih. Drugačen je čas in starši so preobremenjeni. Sproščene, neobremenjene življenja med otroci in starši skoraj ni. Kot bi trenil se izteče čas otroštva, pred starši se iznenada znajde mlad samosvoji človek, ki ga starši komaj spoznajo, težko pa še razumejo. Otrok se vzgaja v šoli, na ulici, sam pa tudi v različnih organizacijah in društvih. Po tihem si starši želijo, ko bi vse te ustanove in društva dopolnjevala njihovo začeto delo. Koliko se to uresniči, je težko reči. Nedvomno pa je prijetno tako za starše kot za otroke, da so otroci zaposleni z zanimivimi rečmi in v družbi, ki zna biti tudi resna, ki ima ob sebi tudi odrasle. Pomembno je, da ti odrasli radi govorijo o otrocih in otroci so ob njih zanimivi, uspešni, prijazni.

„Ali naj se vključi tudi moj otrok, ki mu šola ne diši?“ Podgorski klubovci, katerih prva generacija tabornikov pestuje že svoje otroke, trdijo, da s še tako dobronamerno pridigo ne dosežeš zaželenega učinka. Otroci potrebujejo skupino, ki jim vlija občutek sprejetosti, varnosti, ki mu nudi prostor za sproščeno in si lahko poišče med množico aktivnosti najbližjo, ki mu leži: kjer se lahko uveljavi, kjer na primer lahko odigra v skeču svoj nezavidljiv položaj otroka, staršev, kjer zaslovi kot zanimiv pripovedovalec neverjetno zanimivih zgodb. Sproščen in vesel otrok pa da veliko več od sebe. Ako poslušamo poznavalce, ni potrebno kdo ve kako daleč, da lahko otroci počno vse to, da

delajo in se veselijo. Saj so vodi lahko sestavljeni iz vaških otrok in vodnik navadno petih otrok je lahko le malo starejši otrok, ki že obvlada določene naloge. Starejši taborniki in klubovci vodnike usmerjajo, predvsem pa otrokom omogočajo prosto, vendar zanimivo in pestro delovanje.

Ko otroci odraščajo in pridejo v „nemirna“ leta in jim postane organizacija pretresna in si zaželijo neopredeljeno mamljive svobode, navadno zapustijo organizacijo, povedo

Želite, prosim?

Da, če te tako nagovori natakara ali natakara, si precej boljše volje in namesto osminke naročiš vsaj 2 deci. Vprašanje je seveda, če je natakara kaj do tega, da ima večji promet.

Kje so časi, ko je k omizju najprej pristopil gospodar ali šef v belem predpasniku in s servieto preko roke: „Dober dan cenjena družba Pojedli bo kaj radi? Seveda imamo, po želji, drage tovarišice in tovariši! Mogoče bi najprej fine juhice z domačimi rezančki? Potem imamo krasne in sočne svinjske zarebrnice, nadevane telečje prsi in pljučno pečenko na lovski način. Za prikuho bi vam priporočil mlad krompirček s peteršiljem in dušene bučke po našem lastnem receptu, prava specialiteta. Vinčka? Imamo, draga družba, cviček, štajerski rizling, istrsko malvazijo in briški merlot. Vse iz kleti, vse iz soda, dragi gostje!“ Seveda nam je po takem nagovoru tek zrasel prav do gornjih (denarnih) možnosti. In danes?

„Kaj boste?“

Ali: „Kaj boste pa vi?“

Ali: „Kaj pa vi česte?“ To vse zveni tako, kakor da bi hotela natakara reči: „Kateri vrag pa je vas prinesel?“

kar precej izkušeni vodje podgorskih tabornikov. Četudi niso več aktivni taborniki, te mladince spremljajo bogate izkušnje iz taborniškega življenja in nemalokrat jih pot pripelje nazaj, sedaj že med klubovce. Navadno se njihove vrnitve razveselijo tako stari sotovariši kot tudi otroci. Prav gotovo so vsi veseli poleg vračajočih se mladincev tudi drugih odraslih, ki želijo biti z otroci, ki si jih želijo поблиže spoznati takšne kot so sproščeni, prijetni, zanimivi in prijazni.

Pa še druge variante doživi človek. Natakara pristopi, molče, nič ne reče. Glavo vrže vznak, visoko dvigne obrvi, našobi ustnice in molče nepremično zre gosta. Živa slika stroge učiteljice, ki je zasačila učenca brez naloge. Hotel sem naročiti malo slivovko in 2 deci kisle vode, pa sem samo zjeclal:

„Dve deci kisle slivovke, prosim.“

Tako, vidite, je deloval šolski prastrah še po pol stoletja. Seveda pa so tudi drugačne. Živahno pristopi, vedrega obraza se ti zazre v oči in vpraša: „Izvolite?“ O, kako blagodejno vprašanje!

Da, tovariši, splača se živeti.

Toda obrnimo list! Kaj pa gostje?

„Daj mi no mali vinjak!“

„Kje je tisto moje pivo? Že pol ure čakam!“ (Pa je naročil pred dvema minutama).

„Bionda, spiš?“

„Zgani se, zgani, boš ponoči počivala!“

Seveda spremljajo vsa naročila sočne kletvice domačega in tujega izvora, ki pa si jih ne upam zapisati.

Pa da ne bi kdo mislil, da navijam za privatizacijo gostinstva. O groza! Takoj prekličem celoten članek z naslovom vred.

F.M.

Množično na Snežniku – slovesno v Črnem dolu

Skupina udeležencev letošnjega pohoda na Snežnik
(Foto: V. Čeligoj)

Praznična in sončna nedelja je za letošnji Dan vstaje, 22. julija, zvalila na 1796 m visoki Veliki Snežnik nad 300 planincev. Prišli so ne le iz obeh vznožij bistriške in loške doline temveč tudi iz oddaljenejših krajev: Jesenic, Ljubljane, Kopra, Reke, Delnic in celo Zagreba.

Poletni pohodi na Snežnik ob vsakoletnem dnevu vstaje postaja tako obetavna množica prireditve, ki so ji letos

Lepo urejena in obnovljena črnodolska koča, slavi svojih 70 let – z bogato planinsko zgodovino in pomembno vlogo v taborniškem življenju

(Foto: V. Čeligoj)

organizatorji Zveze telesno kulturnih organizacij ilirsko-bistriške občine, domači planinci in taborniki dali bogato vsebino. Pokrovitelj prireditve pa ostaja že vrsto let sindikalni svet Ilirska Bistrica.

Ze na poti proti Snežniku so se pohodniki poklonili spomenu padlih in okrasili spomenik na Sviščakih z gozdnim cvetjem. Na samem vrhu Snežnika so obeležili praznik s simboličnim razvijem slovenske trobojnice. To častno nalogo je tokrat opravila najmlajša udeleženka pohoda, štiriletna Jana Jagodnik. Nagrajeni pa sta bili tudi najštevilnejši družini pohoda, sedemčlanska družina Skok in šestčlanska družina Vrh.

Pohodnike je nato pot vodila prek Malega Snežnika v Grdo drago in dalje do Črnega doła, kjer so planinci skupaj s

taborniki in ostalimi udeleženci proslavili 70-letnico nekdanje planinske Vilharjeve kočje, prve slovenske planinske postojanke na področju Snežnika in širše okolice. Kočo sedaj že poldrugo desetletje vzorno oskrbuje taborniška organizacija. Ob lepo urejeni črnodolski koči so organizatorji slovesnosti pripravili zanimivo razstavo o zgodovini kočje in njeni vlogi v sedanji taborniški dejavnosti.

Lep praznični dan so vsi udeleženci zaključili na črnodolski jasi ob harmoniki, razvedrilu in šaljivih igrah, kjer se je šele ob vlečenju vrvi izkazalo, da so vendarle Trnovci močnejši od Bistričanov.

Vojko Čeligoj

120-letnica Ilirskobistriške-trnovske čitalnice

Aleksander Ličan prvi predsednik čitalnice

Šestdeseta leta 19. stoletja pomenijo v zgodovini slovenskega naroda obdobje narodnega gibanja, ki se je razmahnilo potem, ko je avstrijski cesar na pritisk meščanstva izdal 1861 ustavo. Slovenci smo tedaj živeli pod avstrijsko monarhijo, ki zaradi mnogonacionalne sestave in svoje konzervativne politike ter fevdalnega sistema ni dovoljevala kulturnega in političnega delovanja posameznemu narodu. Prav nova ustava je te spone popustila in pri Slovencih se prične narodno gibanje, ki se je odražalo v obliki ustanavljanja čitalnic. Čitalnica je bila v bistvu kulturno prosvetno društvo, ki je z igrami, petjem, deklamacijami in zabavami v obliki tako imenovanih „besed“ negovalo slovenski jezik. Čitalnice so se najprej osnovala v večjih mestih kot so Trst, Celovec, Ljubljana, Maribor, Celje, kmalu za tem, 7. avgusta 1864 v prvem nadstropju Jelovškove hiše (današnji hotel Lovec), v Ilirski Bistrici. Njen uradni naziv je bil Ilirskobistriško-trnovska čitalnica.

Poleg Matije Ličana, ki so ga kot iskrenega domorodca imenovali staroslovenec, so bili med ustanovitelji čitalnice še Anton Jelovšek — lastnik stavbe, kjer je čitalnica imela svoje prostore, učitelj Grbec, pesnik Janez Bilc, župnik Anton Grašič ter še nekateri drugi pobudniki narodnega gibanja.

Jelovškova hiša, sedanji hotel Lovec, kjer je imela čitalnica svoje prve prostore

Ustanovni odbor je pripravil pravila, ki jih je potrdila deželna vlada ter odobrila ustanovitev čitalnice.

Pomembnost ustanovitve čitalnice je razvidna iz Novic, ki so že 10. julija 1864 naznanjale otvoritev čitalnice kot pomemben kulturni dogodek za vse Slovence.

Otvoritve so se poleg mnogoštevilnih domačih rodoljubov udeležili mnogi gostje iz Ljubljane, Trsta, Vipave, Planine, Pivke in sosednjih krajev Hrvaške. Poseben namen je imela na otvoritvi čitalnice prisotnost dr. Janeza Bleiweisa in dr. Edbina Costa, ki je bil poslanec za Notranjsko.

V prvem letu delovanja je imela čitalnica 90 članov, ki so z dokajšnjo mero rodoljubne zagnanosti priredili od avgusta do konca decembra pet „besed“. Poleg tega je imela čitalnica 14 časopisov, ki so bili na razpolago članom. Časopisi so bili v glavnem slovenski, nekateri pa tudi nemški in hrvaški. Za dejavnost in finančno poslovanje je bil odgovoren sedemčlanski odbor s predsednikom. Glavni vir dohodkov je predatvjlala članarina ter vstopnina na veseljih, ki jih je čitalnica organizirala nekajkrat letno. Finančno si je opomogla 1894, ko je Janez Evangelist Tomšič zapustil 3000 kron, čitalnica pa je imela pravico prejemati obresti od te vsote.

Omeniti moram tudi škofa Strossmayerja, ki je leta 1868 potoval na Reko in je na svojem postanku v Bistrici prišel v stik z Matijem Ličanom in nekaterimi drugimi člani čitalnice. Strossmayer, kot napredno usmerjen in velik

rodoljub, je bil vzradoščen nad narodno zavestjo in kulturnim napredkom Bistričanov. Škof se je začel redno dopisovati ter pristopil k čitalnici kot „ustanovnik“.

V sedemdesetih letih je delovanje čitalnice nekoliko zamrlo, vendar je 1878. leta vodstvo izdalo poziv k sodelovanju in udeleževanju ter izbralo za predsednika Aleksandra Ličana, ki je že imel to funkcijo ob ustanovitvi. S številnimi „besedami“ in zabavami je delovanje oživele. Popestritev čitalnice je bil nakup klavirja in biljarda ter odra za gledališke predstave.

Zaradi večkratnih selitev iz enih prostorov v druge v Jelovškovi hiši ter zaradi večje dejavnosti je bila 26.12.1904 na občnem zboru dana pobuda za postavitve lastnega doma skupno z gasilskim društvom, ki je tudi potrebovalo lastne prostore.

Obe društvi sta sklenili z lvetom Tomšičem kupno pogodbo v višini 1000 kron za nakup zemljišča za gradnjo

skupnega doma. Ker društvu nista imeli sredstev za gradnjo doma, je čitalnica naprosila deželni odbor za posojilo, gasilsko društvo pa občinski odbor, da prevzame jamstvo za posojilo. Obema društvoma so bila posojila odobrena, tako da so lahko pričeli z gradnjo doma ter prispevali vsako polovico sredstev.

Medsebojna pogodba navaja, da se lastninska pravica vknjiži vsakemu društvu polovico, prav tako vsako društvo nosi polovične stroške popravila in zavarovanja stavbe. Prillični prostori so bili last gasilskega društva, prvo nadstropje pa last čitalnice. Srednja soba na podstrešju je bila v užitek obema, soba proti lvetu last gasilskega društva, soba proti Gržini pa last Čitalnice.

Društveni dom, ki je bil zgrajen l. 1907, ni pomenil samo veliko pridobitev za nadaljnje delovanje čitalnice, ampak predvsem vsesplošen kulturni napredek kraja v času tedanje Avstroogrske.

Vladimir Čeligoj

Skica znanega obraza

Njegov razpoznavni znak je: težko motorno kolo znamke BMV, ki ga vozi poleti in pozimi, modra čelada in pa leta, ki za navadne zemljane niso več primerna za njegovo početje.

Gotovo ste ga spoznali: to je Bruno Ronzullo, krepak človek nekoliko osivelih las in mladostnega duha. Imam občutek, da se veliko bolje razume z mladimi, kot pa s svojimi vrstniki. To je tudi razumljivo, saj so njegov konjiček tehnika, stoji... Njegova šibka točka so motorna kolesa, ki sva jim v pogovoru namenila največ časa.

— Kdaj in kako ste se začeli resneje ukvarjati z motocikli?

— Takoj po vojni, leta 1945, sem se začel učiti za avtomehnika pri mojstru Ursuju (očetu znane prof. Zlate Ursu-Dujmovič).

V bližini so imeli svoj sedež bistriški miličniki s svojimi, zame nedosegljivimi čudežnimi vozili — motocikli. Osebnih vozil takrat pravzaprav niti ni še bilo. Ker je moj mojster pri meni opazil veliko zanimanje za motorje, je skoraj vsa popravila teh čudovitih stvarc prepustil meni. Postal sem prvi specialist za višjo stopnjo opravil: za avtoelektriko.

S prihranki sem si kupil staro motorno kolo, ki je imelo pogon na klinasti jermen, tako da sem ob skoraj vsaki vožnji moral uporabljati kolofonijo za mazanje. Bil je to angleški stroj, izdelan leta 1904. Tistih časov se zelo dobro spominjam in velikokrat mi je žal, da sem motor pozneje prodal.

— Kdaj ste pričeli tekmovati?

— Pozneje sem kupil NSU — letnik 1957, 250 ccm. To je že bil moderen tekmovalni motor. Imel sem smolo, saj tovrstni šport pri nas ni bil razvit. Zato sem se priključil fantom iz AMD Matulji, ki so pozneje zasloveli kot organizatorji hitrostnih dirk na Preluki pri Opatiji; le-te so bile predhodnica sedanjih tekmovanj na Grobniškem polju pri Reki. Lepo so me sprejeli, saj sem na hitrostnih tekmovanjih dosegal dobre rezultate. Sodeloval sem predvsem na preizkušnjah za prvenstvo Hrvatske v krajih: Opatija, Pulj, Zagreb, Vinkovci, Sisak, Trsat; udeleževal sem se tudi ocenjevalnih voženj na Učko, ki so bile takrat zelo popularne. Pogosteje sem se začel udeleževati ocenjevalnih voženj tudi na Snežnik, ko sem leta 1960 osvojil prvo mesto.

— Kaj vam je ostalo v lepem spominu, česa pa se neradi minjate?

— Na tekmovanjih sem se srečeval z mnogimi imeni, tudi svetovno znanimi. Pridobil sem si veliko prijateljev. Posebno sva se razumela s tov. Vinkom Surinom, sedanjim predsednikom SO Opatija, s katerim sva sodelovala na marsikateri tekmi. Spominjam se pogovorov s Parlotijem, slavnim asom iz Trsta, pa tudi Giacomo Agostini, ki se ga bralci verjetno spominjajo, mi je ostal v lepem spominu. Tu je še vrsta naših imen npr. ing. Branko Šnajder iz Zagreba, Bevanda iz Reke... Fantje niso bili prav nič „važni“. Pri vseh pa je bil izredno razvit tekmovalni duh in nekateri so bili na progi pravi „divjaki“. Posebno do asov nisem čutil nobenega posebnega „spoštovanja“.

Srečen sem, da se lahko pohvalim, da kljub številnim nevarnim trenutkom nisem doživel nobenega padca.

— To je bila lepa stran. Pa huda?

— V vsej moji tekmovalni karieri je bilo malo grdih trenutkov. Žal ne morem pozabiti tekmovanja, ko se je hudo ponesrečil prijatelj iz Opatije, ki je sicer ostal živ, a je izgubil nogo. Nesreč je sicer bilo več, toda ta me je najbolj presunila in takrat sem sklenil končati s tekmovanji. Sklepa sem se pozneje le delno držal. Čeprav zaradi let sedaj ne tekmujem več, motoristike vseeno nisem popolnoma izpustil iz vajeti.

— V vitrini vidim veliko diplom, pokalov in kolajn. Katere imate najraje?

— Nekoliko nenavadno za dokaj razbuljive tekme in naslove, ki sem jih dobival, je to, da mi je pri srcu najbolj priznanje, ki sem ga dobil za svoje poklicno delo, in sicer leta 1977, ko sem prejel priznanje vzornega voznika. Do takrat (pa tudi do sedaj) nisem povzročil nobene prometne nesreče ali nezgode. Mislím, da sem ob vsem, kar sem preživel na cesti, imel tudi nekoliko „športne“ sreče.

— V Bistrici vas vidimo skoraj vsak dan na motorju, čeprav bi se lahko vozili kot ostali smrtniki z avtomobilom.

Kako bi našim bralcem pojasnili to početje?

— Sem aktiven član AMD Ilirska Bistrica. Tu je treba marsikaj postoriti in po svojih močeh sodelujem tudi jaz v različnih organizacijskih pripravah. Sem se pa pred dvema letoma na Grobniku udeležil kot aktivni tekmovalac mednarodne hitrostne dirke v razredu veteranov. Prednjačili so predvsem italijanski vozniki, zaradi modernejših strojev. Sam sem dosegel solidno 5. mesto. Zame je to bil velik uspeh, saj sem bil med tekmovalci s 56 leti najstarejši.

Z avtomobilom se pa res nerad vozim. Ni zanimivo. Rajši delam „reklamo“ za motošport z BMW-600 ccm, ki sem ga kupil od milice in ga uredil.

— Kaj menite o mladih?

— Mladi se bodo vedno zanimali za motorje, vendar za večji razmah te športne panoge pri nas zaenkrat ni pogojev. Marsikateri mladenič se oglasi pri meni in se pozanima o možnostih za gojitev tega športa. Vse se ustavi pri denarju. Ta šport zahteva veliko osebnih odrekaj, veliko časa, povezan pa je tudi z velikimi materialnimi izdatki. Sponzerjev pa pri nas ni. Dalo bi se kaj urediti, če bi vsaj klubom dovolili uvoz strojev brez carinskih dajatev. Ta-

lentov pa ne manjka. Žalostno je, da je po vojni bila v Il. Bistrici motoristika razvita. Skromno sicer, a vendarle. Sedaj je skoraj vse zamrlo. AMD je kljub številnim registriranim motornim vozilom in avtomobilom premalo aktivno.

— Kako pa gre z vašim poklicnim delom? Saj ste avto-prevoznik in avtomehanik.

— Tudi tu ne gre vse gladko. Zaradi zmanjšanega povpraševanja po prevoznih storitvah je marsikateri avtoprevoznik že vrnil obrtniško dovoljenje. Kot avtomehanik bi pripomnil, da je v našem kraju premalo avtomehaničnih delavnic. Precej je tu kriva tudi neprimerna davčna politika, ki je tudi sicer poglavje zase.

— Ali imate v vaši družini športnega naslednika?

— Ne, nimam ga.

— Kaj bova zapisala za zaključek?

— Hm, to bo malce težko. Nisem naučen govoriti velikih besed. Predvsem bi moral kaj svetovati mladim, pa mi je to sedaj skoraj nemogoče. Nisem črnogled, čeprav se časi od Letečega Kranjca pri nas v motošportu skorajda niso spremenili. Rekel bi, da je sedanji čas čas zmernega optimizma.

Dimitrij Bonano

Srebrna plaketa na Rast YU 1984

Poleg medobčinske razstave inovacij so se letos naši inovatorji predstavili tudi na jugoslovanski razstavi inovacij RAST YU 84, ki je bila na Reki od 31.5. do 8.6.1984.

Iz naše občine so se udeležili razstave poleg Lesonita, ki je reden razstavljalec svojih novih izdelkov, še Silvo Škrab s plastičnim električnim ventilatorjem ter DE-MA (Miro Derenčin in Marjan Macarol) s termolaborjem ter elektronskim potopnim mešalom DEMA PM 100. Za navedeno laboratorijsko opremo je DE-MA prejela srebrno plaketo RAST YU 84.

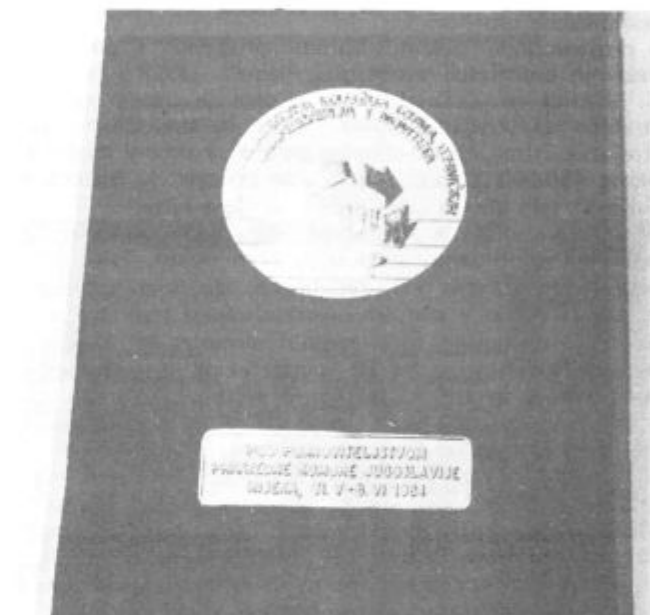
Ta plaketa pomeni za avtorje veliko priznanje in nagrado za njihov trud, ostalim inovatorjem naše občine pa vzpodbudo za inventivno delo.

Vladimir Čeligoj

MOLA — ali vse o bistriškem surfanju

Jadralci na deski, ki smo se v lanskem letu organizirali v okviru SK Snežnik v sekcijo MOLA, smo letos sicer nekoliko manj zagnano, vendar pa kljub temu uspešno zajadrali v svojo drugo sezono. V primerjavi z lanskim letom, ko nam je bilo vreme zelo naklonjeno, gladina vode v jezeru pa precej nižja, je letos vode dovolj, vendar pa je precej hladno vreme v maju in juniju prav gotovo močno vplivalo na zakasnelo aktivnost sekcije.

Kljub lanskoletnem povabilu, da se nam pridružijo vsi, ki jih ta šport zanima in veseli, moramo na žalost ugotoviti, da odziv le ni bil tako velik, kot smo pričakovali. Glede na to, da so vsi, ki so na novo pristopili v sekcijo pred tem že nabavili jadrane deske, menimo, da je mišljenje, da brez opreme za jadranje nimaš v sekciji kaj iskati, glavni krivec za to. Zato bi še enkrat poudarili, da je do te opreme veliko lažje in ceneje priti kot član sekcije, poleg tega pa smatramo, da smo si v vseh teh letih, odkar se že ukvarjamo z jadranjem, le pridobili toliko zanimanja in izkušenj,

Srebrna plaketa z jugoslovanske razstave RAST YU, ki jo je prejel servis DE-MA za svojo laboratorijsko opremo

da lahko svetujemo pravi nakup. V planu pa imamo tudi izdelati spisek rabljenih jadranih desk in ostale jadrane opreme, ki je naprodaj, z namenom da bi vsi tisti, ki bi želeli ceneje priti do teh rekvizitov, imeli na voljo tudi to informacijo.

Druga stvar, s katero smo letos tudi pod planom, je ureditev okolice jezera. Čeprav smo o tem razmišljali že zelo zgodaj spomladi in imeli zelo smeje načrte ter se celo z ribiči dogovarjali za večjo skupno akcijo v tej smeri, smo potem, ko smo videli, kaj se je zgodilo z vsemi klopki in mizami ter plavajočim pomolom in ostalimi objekti, ki smo jih lani postavili in celo premazali z zaščitnimi sredstvi ter v to vložili ne samo veliko dela, temveč tudi precej sredstev iz že tako pičle blagajne sekcije, izgubili vso voljo, da bi začeli zopet tam kot lansko leto in pripravili nova drva za zimo nekemu, ki mu urejen izgled jezera in dobra volja ter trud nekoga, ki za to skrbi, ni mar. Sekcija jadrancev na deski prav gotovo ni pravi naslov za take zadeve, sicer bi si naredla ime KURIVO in ne MOLA.

Najbrž bo tu potrebna širša družbena pomoč, kajti zaje-zitev Mola bi si to prav gotovo zaslužila, če ne zaradi drugega že zaradi tega, ker je vsaj deloma nadomestila popolnoma zanemarjen in opuščen bistriški bazen, da raznih veslaških, jadranih, ribiških in drugih možnosti športnega udejstvovanja sploh ne omenjamo.

Veliko bolj pa smo se letos angažirali pri izvedbi začetniških tečajev jadrnanja na deski. Sprejeli smo namreč pobudo občinske konference ZSMS in se vključili v eno izmed dodatnih aktivnosti brigadirjev iz MDA Podgrad. Na ta način smo bolj ali manj uspešno naučili jadrnanja ali boljše osnov jadrnanja nekaj nad 40 brigadirjev iz dveh izmen.

Največji problem pri izpeljavi obeh tečajev je bilo predvsem pomanjkanje jadranih desk, kajti sekcija nima lastnih desk in jih ob tako pičli pomoči za to pristojnih občinskih institucij in ob taki davčni politiki do zabavnih prireditelj,

ki imajo izključno značaj pridobivanja denarnih sredstev za izvedbo zadanih nalog po programu dela, še dolgo ne bo imela. Zato bi izboristili to priliko tudi za to, da se zahvalimo vsem, ki so dali v rabo svoje deske in s tem vsaj za silo omogočili normalno izpeljavo obeh tečajev.

Za uspeh gre ravno tako šteti tudi izvedbo prvega odprtega občinskega prvenstva v jadrnanju na deski, čeprav je bilo še veliko organizacijskih napak, pa tudi med nastopajočimi bi lahko bila še kakšna deska več.

Pridobili pa smo si tudi registracijo pri Brodarski zvezi Slovenije in si s tem omogočili nastope na vseh regatah, ki se odvijajo pri nas, tudi na tistih, ki štejejo za državno prvenstvo. Za začetek smo zagotovili Y – številke osmim tekmovalcem, v naslednjem letu pa bomo priskrbeli še nekaj števil, predvsem za najmlajše člane sekcije, ki že imajo dovolj jadrnega znanja, predvsem pa veliko volje in tekmovalnih ambicij.

Jože Šircelj

Strelci ustanovili trap sekcijo

TRAP sekcija, ki je bila ustanovljena pri SD „4. junij“ Il. Bistrica v letu 1983, šteje danes že 51 članov. Sekcija je v relativno zelo kratkem času dosegla vrsto delovnih in tekmovalnih uspehov.

S prostovoljnimi deli, lastnimi prispevki, s pomočjo delovnih organizacij v občini („Plama“, „KGP“) ter TKS Il. Bistrica in ZLD Il. Bistrica nam je uspelo zgraditi strelišče za streljanje z MK puško in strelišče za trap streljanje (streljanje na umetne golobe) v skupni vrednosti okrog 400.000,00 din. Strelišče je ob cesti Il. Bistrica – Sviščaki, tam kjer se cesta odcepi na Črne njive.

Štiričlanska ekipa je v letošnjem letu tekmovala v Il. republiški ligi – zahod in zasedla prvo mesto. Tako se je neposredno uvrstila v I. republiško ligo, kjer sodelujejo ekipe, ki sodijo v sam vrh jugoslovanskega trap streljanja. Vsi štirje tekmovalci so v izpolnili normo za RP, ki je bilo letos v Novi Gorici. Na RP je naša ekipa dosegla postavljeno normo za DP, ki bo konec avgusta v Zagrebu. Če bodo finančna sredstva to omogočila, se bo ekipa udeležila tudi DP. Sicer je pa trap streljanje zelo drag šport in to je tudi poglavitni razlog, da je tovrstno streljanje pri nas manj razširjeno kljub temu, da ga „Strelska zveza“ Slovenije (SZS) uvršča enakovredno med druge panoge športnega streljanja pri nas. Čelo še več, opaziti je nekoliko večjo aktivnost SZS kot doslej, da bi ta zvrst streljanja dobila svoje pravo mesto v športu nasploh. Trap disciplina je namreč tudi olimpijska disciplina, ki je bila doslej že 18-krat na sporedu olimpijskih iger. Prav zato je morda še bolj zanimiva in privlačna.

Umetni golob, ki je pravzaprav tarča, je ploščica iz žgane gline s premerom 10 cm in debeline 2 cm. Golob zapusti rov, kjer so nameščeni stroji za metanje, pod kotom, ki je strelcu neznan in s hitrostjo kakih 35 m v sekundi. Večina golobov je sestreljenih 30 do 35 m od strelske črte oziroma stojišča strelca, ki se nahaja 15 m za rovom. Torej ima strellec zelo malo časa, da oceni smer in višino golobov, da pride s puškino muho v položaj, ko je treba pritisniti na sprožilec. Hitrost in pravilnost strelčevega

ukrepanja je pravzaprav čar tega športa. Le zelo majhna napaka in cilj zgrešimo. Puška (šibrenica, posebej prirejena), mora popolnoma ustrezati strelcu, drža telesa mora biti pravilna, zelo važna je sprostitev in predvsem koncentracija.

To je nekaj, kar govori o tem, da je streljanje na leteče cilje šport, kjer se človek sreča sam s seboj, kjer je uspeh odvisen predvsem od njegovih sposobnosti. Trap strelci pomenijo prav gotovo tudi visoko usposobljen kader za potrebe SLO in DSZ, kar ni zanemarljivo.

Kot zanimivost naj povem, da so med drugo svetovno vojno v ameriški vojski izbirali letalce – mitraljezce prav iz vrst odličnih strelcev na umetne golobe. Tudi to je verjetno eden izmed razlogov, da je trap streljanje zelo razvito tako na zahodu kot na vzhodu. Največji uspeh doslej za našo državno reprezentanco pomeni letošnji naslov balkanskih prvakov, med posamezniki pa je ta naslov osvojil leta 1982 Marijan Sotlar, član SD „SVOBODA“ Senožeče – Sežana z novim državnim in balkanskim rekordom, ki še danes velja – 197 sestreljenih golobov od 200. Svetovni in olimpijski rekord je 199 golobov. Letošnji olimpijski zmagovalc v Los Angelesu, Italijan Giovanetti, je sestrelil 192 golobov. Italijani sploh veljajo poleg strelcev SZ in NDR za najboljše. Letos je Sotlar zmagal na RP v Novi Gorici z 187 golobi, vendar v izredno težkih pogojih. Sicer pa so slovenski strelci v zadnjih letih izredno napredovali, predvsem po zaslugi, leta 1980 ustanovljene trap lige, in pomenijo vrh jugoslovanskega tovrstnega streljanja. Tudi v državni reprezentanci so v glavnem slovenski strelci.

Pravijo, da se strellec rodi, da se rodi tudi strellec na glinaste oziroma umetne golobe. Pa vendar je ta modrost iz starih časov le še na zunaj pravilna. Strellec se ne rodi! Nekaj vznemirljivega, lepega vtisne vanj začetek in predrami v njem nerazumljivo skrito silo, ki požene po njegovih žilah strelsko kri.

Kdor občuti to nepremagljivo moč, ta je „izgubljen“. Vse njegovo nadaljnje življenje je zapisano strelstvu.

Radoš Gregorčič

Srečanje z medvedom

Bilo je lep! Julijska nedelja v Črnem dolu. Planinci so se vrnili s pohoda na Snežnik in v Črnem dolu na obisku pri bistriških tabornikih izvajali program ob našem prazniku, 22. juliju. Jedli so golaž s polento in se veselili. Tudi mi smo bili deležni njihovih dobrot.

Tov. Branko in Mitja sta najmlajše in malo manj mlade zabavala z raznimi igrami. Tako smo majhni pod senom iskali darilo in se z glavami butali. Našel sem ploščice, ki jim rečemo škrebe in bil sem zelo vesel. Pozneje sem streljal z lokom, zadel tablo ter za nagrado prejel leteči krožnik. Moja babica Darinka, ki je že zelo stara, je za skakanje prejela kolebnico. Dedek se je smejal in rekel, da je čudno, da si babica ni zlomila noge.

Nabrali smo nekaj storžev in zemlje ter se veselo odpeljali proti domu. „Lisička, lisička“, sem vpil v avtu, ko se je v grmu nekaj premaknilo. Le nekaj metrov pred nami je čez cesto prilomastil mlad medved in odhlačal v nasprotni

breg. „Kje je gospa mama“, nas je zaskrbelo. Nismo je videli! To je bil za mojo sestrico Jano, prijatelja Mirka in zame najlepši dogodek.

Aleš Pipan, 4. razred

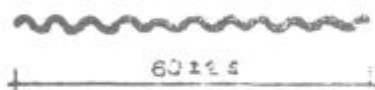
Dopolnitev znakov za alarmiranje

V mesecu maju je bil sprejet nov dopolnjen pravilnik o znakih za alarmiranje občanov, ki velja za območje cele SFRJ.

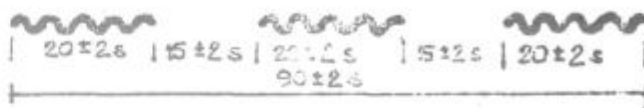
Edinka in zelo pomembna dopolnitev je uvedba novega znaka za splošno javno mobilizacijo. 12 zavijajočih zvokov po 10 sekund in med njimi 11 prekinitev po 5 sekund. Pred oddajanjem signalov s sireno in po njem se po radiu in televiziji objavijo obvestila, da je nastala, se pojavila oziroma prenehala nevarnost.

V nadaljevanju objavljamo grafični prikaz vseh znakov za alarmiranje prebivalstva.

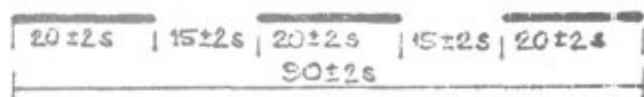
B. ZRAČNA NEVARNOST

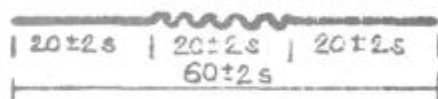
C. RADIACIJSKO-BIOLOŠKO KEMIČNA NEVARNOST

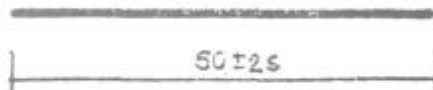
D. POŽARNA NEVARNOST

E. NEVARNOST NARAVNIH NESREČ

F. KONEC NEVARNOSTI

Zorana Kristan razstavljala

Bravo, Zorana! Prelepo in mojstrsko! Tako je v vpisno knjigo napisal ing. arh. Pavel Žnidaršič.

Otvoritev slikarske razstave ZORANE KRISTAN iz Pivke je bila 17.5. v Domu JLA ob navzočnosti številnih občanov.

Slikarko je predstavil in napisal predgovor v Katalogu umetnostni zgodovinar Andrej PAVLOVEC. Poudaril je, da je Zorana barvni svet podredila svojemu slogu in temperamentu do tiste mere, ko zaživi njena nežna barvitost, ki preveva vse njene slike.

S svojim nastopom je izredno navdušil znani pevski OKTET JAVOR iz Pivke s pevovodjem Marcelo Štefančičem, ki je zapel 3 pesmi. Ob izteku dneva so se nastopajoči poklonili še slikarju krajinarju pok. Francetu Pavlovcu, ki je bil rojen v železniški čuvajnici na Topolcu in ima na pročelju postaje vzdano spominsko ploščo.

Darinka Žbogar

ČIŠČENJE TALNIH OBLOG

Tepihov, tapisonov, itisonov . . .

GRILJ IVO

Rozmanova 33 II. Bistrica

Se priporočamo!

Ponovno se iskreno zahvaljujemo DO:

Plutalu, TOK, Transportu ter Kulturni skupnosti za izdatno finančno pomoč ob nakupu glasbenega stolpa.

Ta dragoceni glasbeni pripomoček bo zelo popestril ure pravljic za najmlajše obiskovalce in mladino.

Tako bo za vse člane odslej v knjižnici še bolj prijetno.

Kolektiv
MATIČNE KNJIŽNICE

Nogometno igrišče čaka na ureditev

Dejstvo je, da je naša občina z razpoložljivimi telesno-kulturnimi objekti izredno deficiarna. Da pa je še huje, so le-ti v izredno kritičnem stanju, oziroma objekti so — nimajo pa gospodarja, ki bi jih vzdrževal in dograjeval. To so posredno ali pa neposredno tudi vzroki o nič kaj razveseljivem stanju v naši telesni kulturi, saj razen redkih izjem nimamo ekipnih športov, ki bi zastopali naš kraj v širšem slovenskem prostoru. Kje so zlati časi, ko so uspešno nastopali v raznih ligah naši košarkarji, rokometasi in drugi.

V zadnjih letih je čutiti izredno aktivnost in angažiranost nogometnega kluba Transport, ki je izredno poživil del samega kluba, hkrati pa s pomočjo ostalih tudi izpeljal in uvedel novo tekmovanje v občinski nogometni ligi. Danes lahko trdimo, da je nogomet tista panoga v občini, ki jo organizirano igra največ naše mladine. To pa še ni vse. Uprava kluba si prizadeva, da bi najboljša selekcija igrala celo v republiški ligi.

„Igralce imamo, voljo tudi, problem pa ostaja izredno slabo igrišče“, pravijo v upravi kluba. Res je, sedanje igrišče na Partizanskem hribu je slabše kot pred 30 leti. Zato marljivi nogometni delavci pripravljajo akcijo, da bi se

letošnje jesen temeljito preuredilo igralno površino. V načrtu je, da bi se izvedlo temeljito drenažo igrišča, zasejalo novo travo, ogradilo igrišče in izdelalo vsaj nekaj tribun na vzhodni strani. Kompletna dela so ovrednotena na približno 450 starih milijonov. Jasno je, da tega denarja ne bo možno zbrati naenkrat in bo potrebna fazna izgradnja. Najprej je planirano izvesti drenažo dvorišča, naprej pa se bo gradilo po finančnih možnostih.

Glede na vse navedeno, smo pred začetkom urejanja nogometnega igrišča. Del finančnih sredstev bo prispevala TTKS, nogometni navdušenci pa so pripravljene tudi sami s prostovoljnim delom marsikaj postoriti, a vendar za tak zalogaj bi morali nuditi pomoč v takšni ali drugačni obliki tudi ostali dejavniki v naši občini. Neizpodbitno dejstvo je, da če želimo ekipo, ki bi nastopala v ustrezni republiški ligi, ji moramo najprej nuditi materialne možnosti, se pravi igrišče. Pa ne samo to. Danes lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da vse več mladine z vso vnemo igra nogomet, dajmo ji možnost zdravega in ustvarjalnega udejstvovanja na igrišču, ne pa da bomo samo ugotavljali kot pred časom na seji skupščine KS, da naša mladina nima na razpolago ustreznih telesnokulturnih objektov.

Z.T.

Delavske športne igre — nogomet

Presenetili z dobro igro, ekipa „KGP–OZ“

Nogometni klub „Transport“ je s pomočjo OSZSS Ilirska Bistrica organiziral v mesecu maju in juniju predtekmovalni del delavskih športnih iger v malem nogometu. Zanimanje

med delovnimi organizacijami za to športno panogo je bilo veliko. Prijavilo se je 13 ekip, razvrščenih v dve tekmovalni skupini. Boj za prva tri mesta v posamezni skupini, ki prinašajo napredovanje v finalni del, ki bo v septembru, je bil negotov do zadnjega kola.

Po večletni odsotnosti sta se na tekmovanje prijavi ekipi „Postaja milice“ in „Komunalno gradbeno podjetje — Obrtno združenje“. Prisotnost omenjenih ekip je zelo spodbudna, saj dokazuje, da se prebujajo šport tudi v manjših kolektivih.

Nastopajoče ekipe so presenetile z resnim odnosom do tekmovanja disciplino in kvaliteto igre, kar je vplivalo, da se je na tekmah zbralo precej gledalcev.

Razvrstitev ekip za finalni del:

1. Lesonit	2	2	0	0	5:2	4	+3
2. TOK	2	1	0	1	5:3	2	+2
3. S.O.	2	1	0	1	7:8	2	-1
4. Ilirija	2	1	0	1	6:7	2	-1
5. Ptarma	2	0	1	1	3:4	1	-1
6. Primorje	2	0	1	1	3:5	1	-2

Šport od tu in tam

— Po uspešno končani sezoni 83/84 v primorski conski ligi se je rokometna ekipa Il. Bistrica uvrstila na odlično drugo mesto. To ji daje pravico nastopa na kvalifikacijah za vstop v drugo slovensko ligo.

Glede na to, da ima rokometni klub tudi mladinsko ekipo, kar je eden od pogojev za tekmovanje v višjem rangu, želimo na kvalifikacijah ekipi Il. Bistrica uvrstitev v drugo slovensko ligo, saj bi bil to eden od uspehov ne samo rokometu, temveč tudi celotnega športnega življenja v Ilirski Bistrici.

— Na občinskih sindikalnih igrah v namiznem tenisu, ki se je odvijalo v telovadnici osnovne šole Dragotin Kette, je zmagala ekipa KGP–OZ pred ekipo Tovarne organskih kislin in ekipo Lesonita.

— Tekmovalcem Komunalnega gradbenega podjetja želimo čim več uspehov ter športne sreče na igrah ŠPIG 84 — tekmovanju komunalcev primorsko istrske — goranske regije v Novem Vinodolskem, ki bodo 22.9.1984. Sodelovalo bo 16 podjetij, Bistričani pa bodo poskušali ponoviti lanski uspeh, ko so dosegli 4. mesto v skupni uvrstitvi. Moško bodo nastopili v 10, ženske pa v 4 disciplinah.

Balinarske vesti

Letošnja balinarska sezona se je začela pozneje kot sicer, saj je letošnja dolga zima tudi nam nagajala. Kljub temu pa potekajo aktivnosti po programu, sprejetem na redni skupščini Občinske balinarske zveze, dne 30.3.1984.

Uradni začetek sezone je zaznamoval tradicionalni prvomajski turnir v četvorkah s prostim sestavom ekip, ki se je odvijal 2.5.1984. Prva nagrada – pršut. Prijavilo se je skupaj 20 ekip. Po celodnevem tekmovanju je bil turnir zaključen ob 20. uri s sledečim redom dobitnikov nagrad:

1. mešana ekipa iz Il. Bistrice
2. ekipa društva upokojencev
3. ekipa Hrušice
4. ekipa mladincev iz Il. Bistrice

Po končanem tekmovanju smo združno „uničili“ nagrade, ki so si jih pridobile omenjene ekipe.

Za občinski praznik smo dne 3.6.1984 izvedli sedaj že tradicionalni turnir med kluboma iz Il. Bistrice in kluboma iz Nabražine. Naši klubi so letos zabeležili popoln uspeh, saj so bili zmagovalci:

- četvorke: Snežnik
- dvojke: Snežnik
- posamezno: Planinc

Skupni zmagovalec turnirja in prejemnik prehodnega pokala Občinske skupščine Il. Bistrice je tako že drugič zapovrstjo postal BK Snežnik.

Tekmovanje v občinski ligi v četvorkah, ki je bilo letos prvič uvedeno, se je odvijalo normalno in je bil v mesecu juliju končan prvi krog. V septembru bo odigran še drugi krog in bo znan zmagovalec. Sodelujejo vsi klubi naše OBZ in to: BK Snežnik, BK Planinc, BK Plama, BK Topolc, BK Jezero iz Sabonj in Balinarska sekcija ŠD Partizan „Mašun“ iz Knežaka.

Turnirje ob priliki otvoritve balinišč sta letos organizirala tudi BK Plama in BK Topolc. V Podgradu je bil zmagovalec BK Planinc, na Topolcu pa BK Snežnik.

Poleg tekmovanj doma so se naši klubi udeležili tudi raznih turnirjev in tekmovanj drugje.

Na zelo močnem turnirju, ki ga je organiziralo ŠD „Angel Besednjak“ iz maribora ob priliki dneva železničarjev v mesecu aprilu, je BK Planinc zasedel odlično 2. mesto za ekipo mladinske reprezentance Slovenije. Sodelovalo je 16 ekip iz Slovenije in Hrvaške, od tega ena tretjina članov prve balinarske zvezne lige.

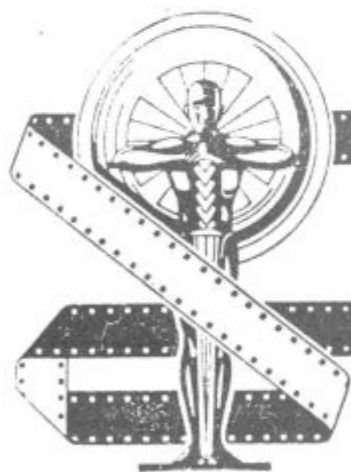
Na turnirju ob prazniku pobratene občine Nabražina 8. julija je mešana ekipa naših klubov zasedla 2. mesto.

Na turnirju BK Dopolavoro iz Nabražine, dne 29.7.1984 je BK Planinc zasedel 1. mesto, BK Snežnik pa 3. mesto izmed 12 ekip.

Največji uspeh je letos dosegel BK Planinc, saj je njegova dvojka v sestavu Dolgan Slavko, Torjan Stojan in Kapelj Stano na prvenstvu Območne balinarske zveze Postojna zasedla 2. mesto, na republiškem prvenstvu 4. mesto, na državnem prvenstvu pa 10. mesto.

Pri vseh teh uspehih pa ne smemo pozabiti, da BK Plama kar uspešno tekmuje v republiški ligi in se nahaja pred jesenskimi koli nekje v sredini lestvice.

Č.S.

PROGRAM KINA SVOBODA ILIRSKA BISTRICA

September

1.–2.9.	MANAOS	ameriški
5.9.	KAMION SMRTI	ameriški
7.9.	MEČ, KI PRINAŠA SMRT	hongkonški
8.–9.9.	GNEČA NA KARIBIH	ameriški
12.9.	PISMOGLAVA	jugoslovanski
14.–15.–16.9.	PROFESIONALEC	francoski
19.9.	SREČEN ROJSTNI DAN	ameriški
21.9.	KONAN	ameriški
22.–23.9.	ČEJENI V BORBI ZA ŽIVLJENJE	ameriški
26.–27.9.	KAČJE PLEME	ameriški
28.9.	FANTJE IZ MAKSOVEGA BARA	ameriški
29.–30.9.	STRUP ČRNE MAMBE	ameriški

Oktober

3.10.	SMRTONOSNI ANGELI	ameriški
4.–5.10.	TOPLI OBROK	zahodnonemški
6.–7.10.	VOJNA TITANA	ameriški
10.10.	OAZA LJUBEZNI	ameriški
11.10.	ZLO POD SONCEM	ameriški
13.–14.10.	BOMBARDER	italijanski
15.10.	KALIFORNIJSKA DEKLETA	ameriški
17.–18.10.	RESNIČNE ZGODBE – 7. DEL	zahodnonemški
19.10.	BREZ MILOSTI	kanadski
20.–21.10.	TATOV IZGUBLJENEGA BLAGA	ameriški
24.10.	DAN KOBRE	hongkonški
25.10.	FOLIRANTI	ameriški
26.10.	SUPERKLINJA	angleški
27.–28.10.	TOPLA CECILIJA	zahodnonemški
31.10.	NOROSTI GOSPE ELODY	ameriški

Na kratko

V mesecu oktobru se bo pričela obnova varnostnih naprav na železniški postaji. Istočasno pa bo potekala tudi montaža novih avtomatskih zapornic na železniškem prehodu v Vojkovem drevoredu pri Marketu. Upamo, da bo namestitev novih zapornic končana do konca leta.

V soseski S-6 bo začelo SGP Primorje TOZD II. Bistrica graditi tretji stanovanjski stolpič, v katerem bo 20 stanovanj. Predračunska vrednost objekta je 5 starih milijard dinarjev. Izvajalec del obljublja konec izgradnje v mesecu avgustu 1985. Tako bo v soseski S-6 zaključena stanovanjska izgradnja, o problematiki izgradnje trgovine v tem gosto naseljenem predelu mesta pa preberite sestavek na naslednji strani glasila.

Ali morda veste, kdo je naredil največjo oziroma najtežjo torto v našem mestu? Na sliki je kvalificirana slaščičarka 21-letna Ljubica Janežič iz Zarečja, ki je za 25-letnico kolektiva Sudest iz Gradišča napravila 26 kg težko torto v obliki knjige. Zaposleni v omenjenem kolektivu so dobroto z užitek pojedli. Dober tek!

Dober sosed

je zlata vreden, so včasih rekli. Misel, v kateri je veliko resnice!

Treba se je samo spomniti: komu, če ne sosedu, bi sicer zaupali otroka, ko moramo po nujnih opravkih, prepustili v skrb stanovanje ali hišo, ko se odpravljamo na dopust, se zatekli po materialno ali fizično pomoč, poprosili za nasvet ali besedo razumevanja?

Tako je bilo — še tedaj, ko smo imeli marsičesa manj, ko je bil naš in sosedov hišni prag enako cenjen, ko smo gledali na soljudi po tem, kar so in ne po tem, kar imajo. Danes pa skorajda velja: moj dom je moj grad. Marsikdo od nas ždi za temi umetnimi okopi, sosedova stiska ni naša skrb, naši problemi sosedu ne ganejo, vsakdo naj svoje težave rešuje kot ve in zna ...

Čemu tako? Ljudje smo od nekdanj potrebovali drug drugega, človeške stiske in zadrege niso samo stvar posameznika ampak tudi družbe, v katero tak posameznik sodi.

Velja tudi za našo krajevno skupnost: prisluhimo, pomagajmo, naučimo se biti znova — dobri sosedje.

Take stvari so od nekdanj bile najprej stvar srca. Le-to pa še vedno imamo, mar ne?

Lep pozdrav!

Vaša
Krajevna skupnost

V mesecu avgustu je bila sanirana oziroma pokrpana na najbolj poškodovanih mestih lokalna cesta iz Ilirske Bistrice v Podgrad, in sicer v dolžini 2,4 km. Vrednost del je znašala 1,4 milijarde starih din, sredstva pa je prispevala Republiška skupnost za ceste iz Ljubljane.

Matična knjižnica je 9. aprila letos pripravila otvoritev slikarske razstave novejših olj na temo: „VEŠČE, GOZD“, našega slikarja Jožeta Šajna.

Na razstavi je umetnik spregovoril tudi o tem, kaj ga navdušuje in kje jemlje navdih za vso lepoto, ki jo pozneje prenese na svoje platno.

V krajšem kulturnem sporedu je bil predstavljen tudi pesnik Bogomil FATUR, rodom iz Prema.

Daringa Žbogar

MALE HE

Občinska raziskovalna skupnost Ilirska Bistrica vodi akcijo postavitve male HE v naši občini. Na to temo smo organizirali predavanje, na katerem je bilo ugotovljeno, da je nekaj možnosti lokacij za malo HE, na drugi strani pa se pojavljajo posamezni interesenti, ki so pripravljeni postaviti malo HE. Zaradi uskladitve možnosti in interesov občinska raziskovalna skupnost poziva interesente, da prigrasijo svoj program na naslov:

ORS Bazoviška 26
Ilirska Bistrica

ORS Ilirska Bistrica

IZDAL:	KK SZDL Krajevne skupnosti Ilirska Bistrica Glasilo izhaja občasno
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK:	Popit Ivan
UREDNIŠKI ODBOR:	Franc Munič, Vojko Čeligoj, Boža Rozman, Zmago Trebec, Dimitrij Bonano
FOTO:	Emil Maraž, Vojko Čeligoj, P. Nikolič
OBLIKOVALEC:	Edvard Seles
NAKLADA:	1000 izvodov
RAZMNOŽIL:	Edvard Usenik, Kadičnikova 8, Ljubljana

Glasilo je po 6. točki 1. odstavka 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72) in mnenju Sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72, prosto plačila prometnega davka.